

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеська національна академія харчових технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Особливості обліку в окремих галузях економіки

Вибіркова навчальна дисципліна

Мова навчання – українська

Освітньо-професійна програма облік і аудит

Код та найменування спеціальності 071 Облік і оподаткування

Шифр та найменування галузі знань 07 Управління та адміністрування

Ступінь вищої освіти бакалавр

**Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою академії**

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою цифрових технологій фінансових операцій Одеської національної академії харчових технологій

РОЗРОБНИК (розробники): Стасюкова К.В., доцент кафедри цифрових технологій фінансових операцій, к.е.н., доцент

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри цифрових технологій фінансових операцій

Протокол від «01» вересня 2021 р. № 1

Завідувачка кафедри _____ Лариса ІВАНЧЕНКОВА
(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності *071 Облік і оподаткування* галузі знань *07 Управління та адміністрування*

Голова ради _____ Валерій НЕМЧЕНКО
(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Гарант освітньої програми _____ Юрій МЕЛЬНИК
(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Розглянуто та схвалено Методичною радою академії
Протокол від «__» _____ 2021 р. №__

Секретар Методичної ради академії _____ Валерій МУРАХОВСЬКИЙ
(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка.....	4
1.1	Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти.....	4
1.3	Міждисциплінарні зв'язки.....	6
1.4	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС.....	6
2	Зміст дисципліни:.....	6
2.1	Програма змістових модулів.....	6
2.2	Перелік практичних робіт.....	8
2.3	Перелік завдань до самостійної роботи.....	8
3	Критерії оцінювання результатів навчання.....	9
4	Інформаційне забезпечення.....	10

Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

При загальній методологічній базі ведення облік в окремих галузях економіки має деяку специфіку щодо форм первинних документів, які використовуються, методів вибуття запасів й обліку доходів, витрат і калькулювання собівартості продукції тощо. Це пов'язано з особливостями господарювання підприємств в кожній з галузей. У зв'язку з розвитком малих підприємств постає багато питань щодо правильної організації обліку в них.

Дана дисципліна для студентів спеціальності «Облік і оподаткування» є однією з основних навчальних дисциплін і має велике значення у формуванні економічних знань.

Мета викладання дисципліни «*Особливості обліку в окремих галузях економіки*» полягає у тому, щоб навчити студентів зрозуміти особливості ведення бухгалтерського обліку на підприємствах торгівлі, будівництва, автомобільного транспорту, ресторанного господарства. Складання звітності та спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва.

В результаті вивчення курсу «*Особливості обліку в окремих галузях економіки*» студенти повинні

знати: основні законодавчі та нормативні документи, які регулюють оподаткування та спрощену систему обліку на підприємствах малого бізнесу, порядок ведення облікових реєстрів, спрощений план рахунків, методику списання витрат та коригування фінансової звітності, різні види оподаткування та визначення фінансових результатів; нормативно-правові особливості господарювання підприємств торгівлі, автотранспортних, будівельних та ресторанного господарств.

вміти: формувати професійні компетенції з питань реєстрації діяльності фізичної особи у якості підприємця та юридичної особи з вибором раціональної організаційно-правової форми ведення бізнесу; вести первинний та синтетичний облік господарських операцій підприємств торгівлі, автотранспортних, будівельних та ресторанного господарства; формувати облікові реєстри; узагальнювати інформацію про витрати та доходи вищезазначених підприємств, визначати результати їх діяльності.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «*Особливості обліку в окремих галузях економіки*» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»](#) та [освітньо-професійній програмі «Облік і аудит»](#) підготовки бакалаврів.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 8. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так й письмово.

ЗК 11. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій

ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК 16. Здатність до адаптації у мінливому зовнішньому середовищі підприємств харчової та переробної промисловості

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 2. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК 3. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК 4. Застосувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.

СК 6. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.

СК 9. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування

СК 11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причиннонаслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН 3. Визначити сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПРН 4. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень

ПРН 6. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПРН 13 . Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Попередні – «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік 1», «Фінансовий облік 2», «Внутрішньогосподарський контроль» та ін.

1.4. Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на 4 курсі у 8 семестрі для денної та заочної форм навчання

Кількість кредитів ECTS - 4, годин – 120 – денна форма навчання

Кількість кредитів ECTS - 3, годин – 90 – заочна форма навчання

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	лабораторні	практичні
денна	42	22	-	20
заочна	12	6	-	6
Самостійна робота, годин	Денна - 78		Заочна - 78	

2. Зміст навчальної дисципліни

2.1. Програма змістовних модулів

Змістовий модуль 1: Організація та особливості обліку на підприємствах малого бізнесу

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Організація обліку на підприємствах малого бізнесу (<i>Основи організації бухгалтерського обліку на малих підприємствах. Організаційно-правові аспекти функціонування малого бізнесу в Україні. Поняття «підприємство малого бізнесу» і «платник єдиного податку». Спрощена система оподаткування за єдиним податком.</i>).	2	0,5
2.	Застосування спрощеного Плану рахунків і реєстрів бухгалтерського обліку на малих підприємствах (<i>Застосування спрощеного Плану рахунків і реєстрів бухгалтерського обліку на малих підприємствах. Побудова бухгалтерського обліку по спрощеному Плану рахунків. Форми бухгалтерського обліку на малих підприємствах. Регістри бухгалтерського обліку для малих підприємств</i>).	2	0,5
3.	Особливості обліку основних засобів та виробничих запасів (<i>Особливості обліку основних засобів. Документальне оформлення наявності та руху основних засобів. Облік надходження і вибуття основних засобів. Облік амортизації основних засобів. Облік виробничих запасів, готової продукції і товарів на малих підприємствах. Основи побудови обліку запасів на малих підприємствах. Оцінка запасів при вибутті. Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів. Облік готової продукції, товарів на малих підприємствах</i>).	2	0,5
4.	Облік доходів та витрат. (<i>Облік доходів від реалізації продукції та фінансових результатів малих підприємств. Валові доходи малих підприємств і їх відмінність від виручки за реалізовані товари. Облік витрат підприємства. Особливості організації</i>	2	0,5

	<i>обліку витрат на малих підприємствах. Калькуляція собівартості продукції (робіт, послуг). Списання витрат суб'єктами малого бізнесу).</i>		
5.	<i>Облік фінансових результатів та фінансова звітність підприємств малого бізнесу (Особливості обліку фінансових результатів. Облік прибутку на малих підприємствах. Порядок складання фінансових звітів та строки їх подачі. Особливості складання бухгалтерського балансу. Складання звіту про фінансові результати).</i>	2	0,5

Змістовий модуль 2: Облік в інших галузях економіки

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
6.	<i>Облік на промислових підприємствах (Характеристика галузі та особливості обліку в ній. Облік витрат виробництва. Облік загальновиробничих витрат. Оцінка незавершеного виробництва. Калькулювання витрат промислового підприємства).</i>	2	0,5
7.	<i>Облік на підприємствах сфери будівництва (Облік і класифікація витрат будівельних організацій. Облік надходження та використання матеріалів в умовах будівельних організацій. Облік будівельних робіт у підрядника. Облік будівельних робіт у замовника. Облік матеріальних цінностей на відповідальному зберіганні в будівельній організації. Інвентаризація та контроль у будівельних організаціях.).</i>	2	0,5
8.	<i>Облік на підприємствах торгівлі (Нормативна база діяльності, класифікація підприємств торгівлі. Ціноутворення в сучасних умовах. Документальне оформлення надходження та зберігання товарів. Облік реалізації товарів (опт, роздріб). Бухгалтерський облік експортних та імпорتنних операцій за валютою. Інвентаризація і облік товарних втрат. Облік переоцінки товарно-матеріальних цінностей.).</i>	2	0,5
9.	<i>Особливості бухгалтерського обліку автотранспортних підприємств (Особливості діяльності автотранспортних підприємств та їхній вплив на організацію обліку. Облік перевезень вантажів. Обліково-правові особливості міжнародних перевезень. Облік пасажирських перевезень. Облік експедиційних послуг).</i>	2	0,5
10.	<i>Особливості бухгалтерського обліку на підприємствах ресторанного господарства (Класифікація та вимоги до підприємств ресторанного господарства. Ціноутворення і калькуляція на підприємствах ресторанного господарства. Облік сировини, матеріалів і товарів. Облік виробництва і реалізації продукції та товарів. Облік товарних втрат. Звітність матеріально відповідальних осіб. Інвентаризація.)</i>	4	1,5
	Разом з дисципліни	22	6

2.2. Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Усне та тестове опитування і розв'язання задач за темою «Організація обліку на підприємствах малого бізнесу»	2	0,5
2	Усне та тестове опитування і розв'язання задач за темою «Застосування спрощеного Плану рахунків і реєстрів бухгалтерського обліку на малих підприємствах»	2	0,5
3	Усне та тестове опитування і розв'язання задач за темою «Особливості обліку основних засобів та виробничих запасів»	2	0,5
4	Усне та тестове опитування і розв'язання задач за темою «Облік грошових коштів та інших операцій»	2	0,5
5	Усне та тестове опитування і розв'язання задач за темою «Облік фінансових результатів та фінансова звітність малих підприємств»	2	0,5
6	Усне та тестове опитування і розв'язання задач за темою «Облік на промислових підприємствах»	2	0,5
7	Усне та тестове опитування і розв'язання задач за темою «Облік на підприємствах сфери будівництва»	2	0,5
8	Усне та тестове опитування і розв'язання задач за темою «Облік на підприємствах торгівлі»	2	0,5
9	Усне та тестове опитування і розв'язання задач за темою «Особливості бухгалтерського обліку автотранспортних підприємств»	2	1
10	Усне та тестове опитування і розв'язання задач за темою «Особливості бухгалтерського обліку на підприємствах ресторанного господарства»	2	1
	Всього	20	6

2.3. Перелік завдань до самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Організація обліку на підприємствах малого бізнесу	8	8
2.	Застосування спрощеного Плану рахунків і реєстрів бухгалтерського обліку на малих підприємствах	5	5
3.	Особливості обліку основних засобів та виробничих запасів	5	5
4.	Облік грошових коштів та інших операцій	5	5
5.	Облік фінансових результатів та фінансова звітність малих підприємств	5	5
6.	Облік на промислових підприємствах	10	10
7.	Облік на підприємствах сфери будівництва	10	10
8.	Облік на підприємствах торгівлі	10	10
9.	Облік у автотранспортних підприємств	10	10
10.	Облік на підприємствах ресторанного господарства	10	10
	Всього	78	78

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий – диф. залік

Нарахування балів за виконання змістового модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	min	max	К-ть робіт	Сумарні бали		К-ть робіт	Сумарні бали	
				min	max		min	max
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Організація та особливості обліку на підприємствах малого бізнесу								
Робота на лекціях	0,5/2	1/4	5	2,5	10	3	6	12
Виконання практичних робіт	2	4	5	10	20	3	6	12
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1/2	2/3	5	5	10	5	10	15
Підготовка до практичних занять	1,5/2	2/3	5	7,5	10	5	10	15
Проміжна сума /повинна бути до 60 балів/	-	-	-	25	50	-	32	54
Поточний контроль (тестовий)	35/28	50/46	-	35	50	-	28	46
Контроль результатів дистанційного модулю	-	-	-	-	-	-	-	-
Оцінка за змістовий модуль 1	-	-	-	60	100	-	60	100
Змістовий модуль 2. Облік в інших галузях економіки								
Робота на лекціях	0,5/2	1/4	5	2,5	10	3	6	12
Виконання практичних робіт	2	4	5	10	20	3	6	12
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1/2	2/3	5	5	10	5	10	15
Підготовка до практичних занять	1,5/2	2/3	5	7,5	10	5	10	15
Виконання індивідуальних завдань	-	-	-	25	50	-	32	54
Проміжна сума /повинна бути до 60 балів/	35/28	50/46	-	35	50	-	28	46
Поточний контроль (тестовий)	0,5/2	1/4	5	2,5	10	3	6	12
Контроль результатів дистанційного модулю	-	-	-	-	-	-	-	-
Оцінка за змістовий модуль 2	-	-	-	60	100	-	60	100

4. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Бухгалтерський облік в торгівлі та ресторанному господарстві [Текст] : навч. посіб. / Г. В. Блакита, І. О. Гладій, О. М. Дзюба, О. Т. Бровко ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Вінниц. торг.-екон. ін-т. — Київ : ЦУЛ, 2014. — 288 с.
2. Бухгалтерський облік [Текст] : навч. посіб. / Т. В. Давидюк, О. В. Манойленко, Т. І. Ломаченко, А. В. Резніченко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". — Харків : Гельветика, 2016. — 392 с. — Бібліогр.: с. 386-391.
3. Науково-методичні аспекти обліково-аналітичної системи підприємства [Текст] : монографія / В. В. Немченко, Ф. А. Трішин, О. О. Євтушевська та ін. ; за заг. ред. В. В. Немченко ; Одес. нац. акад. харч. технологій. — Одеса : Фенікс, 2016. — 352 с. : табл., рис. — Бібліогр.: с. 306-328.
4. Конспект лекцій з курсу "Облік на підприємствах малого бізнесу" [Електронний ресурс] : для студентів напряму підгот. 6.030509 "Облік і аудит" ден. та заоч. форми навчання / К. В. Стасюкова ; відп. за вип. В. В. Немченко ; Каф. обліку та аудиту. — Одеса : ОНАХТ, 2016.
5. Особливості спрощеної системи бухгалтерського обліку на малих підприємствах в Україні [Текст] / Стасюкова, К.В., Пчелянська та ін. // Економіка харчової промисловості. — О. : ОНАХТ, 2018. — т.10, № 2. — С. 96-101.
6. Проблеми організації бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу [Текст] / К. В. Стасюкова // Економіка харчової промисловості. — О. : ОНАХТ, 2016. — № 3. — С. 52-56.
7. Розвиток фінансової системи сучасного підприємства: обліково-аналітичний аспект [Текст] : монографія / В. В. Немченко, О. О. Євтушевська, Л. В. Іванченкова та ін. ; за заг. ред. В. В. Немченко ; Одес. нац. акад. харч. технологій. — Одеса : Фенікс, 2017. — 272 с.

Додаткові:

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: станом на 18.06.2017 [Електронний ресурс] *Законодавство України: веб-сайт*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua>.
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року №291. *Законодавство України: веб-сайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>.
3. Податковий кодекс України від № 2755-VI / Верховна Рада України. *Законодавство України: веб-сайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV / Верховна Рада України. *Законодавство України: веб-сайт*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996>.
5. Про національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Наказ Міністерства фінансів України 07.02.2013 № 73. *Законодавство України: веб-сайт*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Про положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий

звіт суб'єкта малого підприємництва». Наказ Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 року № 39. *Законодавство України: веб-сайт*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

7. Умови задач, зміст прикладів та опис ситуацій для практичних занять.

8. Тести для контролю знань студентів.

9. Навчально-методичний кабінет кафедри обліку та аудиту ОНАХТ, ауд. А-301.

10. Бібліотека ОНАХТ.

11. Одеська національна наукова бібліотека.

12. Сайти мережі Internet:

1) <http://www.rada.gov.ua>

2) <http://www.dtkk.com.ua>.

3) <http://www.liga.com.ua>.

4) <http://www.glavbukh.ua>

5) <http://www.vobu.com.ua>

6) <http://buhgalter911.com/>

7) <https://diia.gov.ua/>

8) <https://usr.minjust.gov.ua/>